paucis exorturum proferre poterit fructum. Unde et scriptum illud
cartam caritatis censerent voluit nominari. quod ea tantum que
sunt caritatis tota eius series redoleat. ita ut pene nil aliud
ubique sui prosequi videatur. quam neminem quicquam debeatis nisi
ut invicem diligatis. Hec quidem carta sicut ab eodem patre
digesta. et a predictis .xx. abbatibus confirmata. sigilli quoque apostolici
auctoritate munita est. largius continet ea que diximus. sed nos sum-
mam tantum eorum hic breviter perstringemus.

Anno ab incarnatione domini .m.xc.viii. Cistercium conditur.
Anno domini .m.c.xv. Claravallis fundatur.
Anno domini .m.c.xxxiiii. Claustrum de Hemenrode construitur.
Anno domini .m.c.lxxxviii. Vallis sancti Petri que Heisterbach dicitur
Anno domini .m.cc.xii. locus sancte Marie editur. Edificatur

Ista sunt requirenda ab eo qui est ad ordinem recipiendus.
Primo si sit persona libera. Item si habeat aliquam occultam
et notabilem infirmitatem. Item si sit aliquo voto reus quod per
ordinem non possit deleri. sicut votum coniugii et cetera. Item si sit ob-
ligatus alicui debito vel si habeat aliquis aliquam causam gravem
contra eum. Item si sit de legitimo thoro vel habeat aliquem defec-
tum membrorum. et secundum statum suum poterunt et alia requiri dum
fuerit necesse.

Forma professionis.

Ego frater N. laicus. vel clericus. vel acolitus. vel subdiaco-
nus. vel diaconus. vel sacerdos promitto stabilitatem meam et conver-
sionem morum meorum. et obedientiam. secundum regulam sancti Benedicti.
coram deo et beatis martiribus quorum reliquie hic habentur. et omnibus
sanctis. in hoc loco qui vocatur claustrum. ordinis Cisterciensis. constructo
in honore beatissime dei genitricis semperque virginis. Marie
R. I. E. in presentia domini N. abbatis.

De abbate.

Abbas debet primum et proprium locum in dextro choro habere. ordines

ĩuitare. Primã an. ad Nocturnos ĩponẽ. bñdictiones legentib᷒
dare. xij. Responsoriũ cantare. Te dm̃ laudam᷒ ĩcipẽ. ewng̃
legẽ. Per totã septimanã natiuitatis dñi. pasche ⁊ penthecost.
et. xij. lectionib; ad bñdictus ⁊ ad magnif. an̄ ĩponẽ. Ad
processiones ĩ purificatione scē marie. Hodie b̃a uirgo. ⁊ ĩ pal
mis Ingrediente dño. ⁊ in ascensione dñi. O rex glie. ĩcipẽ.
Pater nr̃. ad matutinos ⁊ ad uesperas cunctis audientib;
dicẽ. De mixtis sic aliqui ebdomadarii facẽ. Crucẽ in uigilia
Nat. dñi. ⁊ in ipso die. In Epiphania dñica ĩ palmis trib᷒
diebz an̄ pascha. ⁊ ipā die. In Asscensione. In vig̃ penthecost.
Et ipō die. In omnibz sollempnitatibus scē marie. ⁊ bñdã.
In natale scī iohis bapt. ⁊ aplõr petri ⁊ pauli. In dedicatione
ecce. ĩ festiuitate omniũ scõr. ⁊ in omnibz ppriis sstia
is defunctor. ⁊ p ppria defunctis nullas sollempnes sollet
cantare. etiã [illegible]. In puri
ficatione scē marie candelas. In capite ieiunij cineres. do
mica in palmis ramos. ĩ sabbato pasche ignẽ. con coronas
nouitior. ⁊ ipos nouicios bñdicẽ. Capitulum ⁊ collationẽ
tenere. Prioris subprioris. ⁊ cantoris officia. ⁊ penitencias
leuis ⁊ grauioris culpe. debz ĩ ceps fribz iniungẽ. ⁊ ab eis
absoluẽ. Similit ⁊ quẽ uoluit promouẽ ⁊ degradare. certã
potest foris ⁊ iniungẽ ⁊ absoluẽ. Confessiones recipe. Aqã
bñdictã pt completoriũ de certa exeuntibz dare. In dormitorio
iacere. In hospicio comedẽ. Si ieiuniũ pcer hospitẽ fre
gerit. nichilomin᷒ hora solita scilicz p̃ nonã comedat. Cũ
hospites desinũt duos ad min᷒ monachos ad mensam debz
hre. Silentiũ ad mensam teneat. ⁊ in qntũ rationabilit
potit. Cũ pt completoriũ deforis uenit. in refectorio come
dat. n̄ hospites assint. Similit ⁊ pt cenã cũ minut᷒ fuit.
In ipō ẽ potest bibẽ quotiens uoluerit. Et sciendũ qd cũ
abbas alicui aliquid negauit. ab alio id petẽ ul recipere
nō psumat. Siqs uero a cellerario aliquid petierit quod
ei dare noluit. si illud idẽ postea a priore postulauit uideat ne
ille cellarariũ. cellerariũ id s negasse. Similit qui alterin
sup aliq re conuenit. qui ei prior dare noluit. nullatenus

omittat. qui in ipā petitione albi dicit poīe id ē negasse.
Qr alit pstripserit. doli reū se ee nouit. Et notandū qr
qū monachi osculant' alterm eo genua flectent. t p' oscłm
ꝯfunde inclinēt. Huiusmoī pacis osclm int' albacias ordis
nri uenienti de uia nō porrigimus. nisi p'us orauerit.
Qr cū in infirmitorio fuit. ū cantet nullas ū priuatim ū
ī conuentu. ū forte ꝑ deuotione cū p'us deffūctus fuit t h
qui potuit t uoluerit. Aut ū assidue in infirmitorio fuit.
ꝑ capłm Cysterciense cantare potit tam priuatim q' in co
uentu. Et sciendū qd albas in leui culpa ꝯstatut'. totū
officiū suū imple potit. tn̄ ne impediat' satis factio eē.

De hēntibꝫ in Religione ꝓpriū.

De regularibꝫ hn̄tibꝫ ꝓprium. Dico qd ꝓpe supto uocabulo
hr̄e ū possit. t si habeant aliqd reputet' ut ꝓpriū. quod
nollent resignare. aut redde platis suis si repeterent ab eis
aut qd celarent si repetet' ab eis. Ꝺo sūt in statu saluādoꝝ
ū sūt absoluēdi de hꝯ ū peniteant aut cessant. Ꝺo tamē
nego quin si monastiū nō sufficiat ad hoc qd hēant uic
tualia. et uestes. t alia necessaria de coī. Aut si habūdet
monastiū si bona eius bene dispensarent'. s ꝑ negligen
ciā. aut iniuriam. aut d' lapidatione platoꝝ nō puidet
eis de coī. si hmoī reglares a parentibꝫ suis. aut aliunde
aliqd honeste accipiant ~~aut~~. ad sui sustentatione. aut
puisione. de licentia platoꝝ suoꝝ tacita ul' expssa. nichi
lominꝯ sūt in statu saluandoꝝ. dū tn̄ nō retineant illd ut
ꝓpriū s ut peculiū. ita ut pati sint redde ul' resignare si deui
est. Hec ꝑ ipos scet aut pauet' qnum' uiuet de coī. Qn
aut tales audiunt' in ꝯfessione ul' qn̄ pdicat' eis. rectifica
da ē eoꝝ intentio scd'm formā supdcam. Pmissio enī epi.
albis ul' plati seu dissimulatio nō excusāt eos ut cont'
formā pdcam faciant a' retineant aliqd ꝓpriū. Et psumi
potest qd ubi pmitti' qd credant aut psumant qd bona
monastij nō sufficiant ad uiuendū in coī ul' de coī.
Species ꝓprietatis ē qn̄ aliqs regularis petit a plato sibi

cō vocabulo dicens. dedis m̄ licentiā quecūq; habeo
ul' hr̄e potero qd̄ sit de uoluntate ura. et tu illa cō lice
ntia vlt hr̄e aliq̄ de quib; dolet qd̄ plac' fuerit. et ē ide
qd̄ ppu et in hoc pierūt multi. et sic ē de spē irregulari

Quid sit irregularitas. Clericus

Irregularitas ē impedimētū suscipiendi ordīs. ul' suscep
tos exequēdi ex ouvre fca. ul' ex statuto ecclie.
Itē quicūq; celebrat' uictis cāis ul' ēminib; ēcis et celebrat
nō absolut' ē irregularis

De comemoratione frm̄ et familiarium nr̄oz. xv.mo kl'. octob's
idest in die scī Lamberti comemorante cantore fratrib;
omib; cū deuotione. absolutio ab abbe ul' p̄sidente ī caplō.
fiat hoc m̄.
Anime frm̄ et familiariū nr̄oz hoc anno defunctoz;
requiescant ī pace Et respondentes omīs Amen. f.
Dicant De pfundis. Requiē etnā. Et post hec kyriel'.
flectentes genua et dn̄icis dieb; dicant. Pat' nr̄. Et qui
caplm̄ tenet dicat. Et ne nos. A porta inferi. Dn̄s uobiscū.
Oremus Deus venie largitor. et hūane salutis auctor.
qs clementiam tuam. ut nr̄e congregationis frēs et familia
res ac benefactores qui ex h' sclō transierunt. beata maria semp
uirgine intercedente cū omīb; scīs ad ppetue beatitudinis
consortiū puenire concedas. P' dn̄. Dn̄s uob'. Requiescant ī pa.
Tunc surgant et resideant. Et dicat prior quid pro eis
amplius fieri debeat. Et hoc ē debitū. Tres plende cotidie.
Ab vnoquoq; sacerdote. xx. misse p annū. A ceteris x. psalteria.
Qui psalteriū nesciunt. mille quigentis uicib; Miserere.
Qui miserere nesciunt toties Pat' nr̄. Itē alia absolutio
eode die dicenda sedendo. Anime patrū. matrū. frm̄. soro
rū. atq; consanguineoz nr̄oz defunctoz. requiescant ī pace.
Principes fiant omī honor p gratiā di. q̄ fuit hodie mo
De. xxx. missis p benefactorib; nr̄is. et p hys quib; vivis
orōnes concesse sunt puidebit cantor. et nos omēs

tenerũ dicẽ · xxx · diebꝫ miserere mei deus · Et pat̃ nr̃ ꝓ
eisdem · Sic debꝫ frat̃ primũ morti interogari ·
Frater letaris qd̃ in fide xp̃iana moreris? R̃ Etiam
Interoget · Gaudes qd̃ in habitu moreris monachico?
R̃ Etiam Int̃ · Fateris te n̄ tam bn̄ uixisse qm̄ debuisses?
R̃ Etiam · Int̃ · Penitet te · R̃ Etiam · Int̃ · Habes uolũta
tem emendandi? si spatiũ habuis uiuendi · R̃ Etiam
Int̃ Credis qd̃ ꝓ te mortuus ē dn̄s nr̃ ihc̄ x̄. di filius? R̃
Etiam · Int̃ · Agis ei gr̃as R̃ Etiā Int̃ · Credis te n̄ posse
saluari n̄ p morte illius · R̃ Etiam · Int̃ · Age ḡ dum
sup ē in te aīa · in hac sola morte totā fiduciā tuā cōstitue ·
Huic morti totũ te cōmitte · Hac morte totũ te contege · hac
morte totũ te īuolue · Et si dn̄s deus uoluerit te iudicare ·
dic · Dn̄e! morte dn̄i nr̄i ihu xp̄i obicio int̃ me ꝛ iudiciũ
tuũ · Aliť tecũ nō contendo · Si dixit qd̃ merueris damp
natōne dic · Dn̄e! morte dn̄i nr̄i ihu xp̄i · obtendo inter
mea mala mita ꝛ int̃ te · ip̄i ꝙ nimi offero ꝓ mito qd̃
ego debuisse hr̄e · et nō hēo · Et itm̄ dic · Dn̄e! morte
dn̄i nr̄i ihu xp̄i pono int̃ me ꝛ int̃ te · ꝛ irā tuā · Deinde
dicat ter · In man̄ tuas cōmdo spm̄ meũ · redemisti me
dn̄e d̄s ueritatis · Securus morit̃ cui hec ān morte
dicunt̃ n̄ uidebit morte ęt̃nam ·

Qn̄do albas an̄ ad bn̄d · ꝛ cō. īponat ·

Per totā ebdom̄ Natiuitatis dn̄i · Pasche · Et penthecost̄ ·
Et in festo xij · lc̄ · ad cō · ꝛ ad bn̄d an̄ debꝫ īponẽ albas
si pn̄s fuit · Quibꝫ diebꝫ albas missā cantet ·
In uigilia Nat̄ dn̄i ꝛ in die · In Epyphania dn̄i · Dn̄icā ī
palmis tribꝫ diebꝫ an̄ pascha ꝛ ipō die · In Ascensione
dn̄i · In uig̃ penthecostes ꝛ ipō die · In die sc̄e trinitatis · Et
in omibꝫ uigilijs sc̄e marie uirgīs · Et ī festis eius eisdē ·
Bndā albis · Johis bap̄ · Pet̃ ꝛ Pauli · Bnardi albans
In festo oīm scōꝝ · In dedicatōne eccl̄e · In · v · iiij ōr̄ p̄cipuis
officijs defunctoꝝ · Et ꝓ pn̄ti defuncto · missas sollēpnes

sollet albas cantare. Et si nocturno sompno pollutus

Quibus diebus non vtimur lacticiniis. Sunt

A prima dominica aduentus domini usque ad natiuitatem domini Et a dominica Lxx usque ad pascha. Et in vigilia penthecostes. Et in vigilia Jo. baptiste. In vigilia petri et pauli. In vigilia laurencii. In vigilia assumpcionis. In vigilia mathei. Et tribus diebus iiii^or^ temporum in septembri ut liceat hiis tribus diebus supradictis iiii temporum vti lacticiniis. non continetur in nouis diffinicionibus · vigilia Symonis et Jude. vigilia omnium sanctorum. vigilia Andree. Hiis diebus non vtimur lacticiniis. non in conuentu non in infirmitorio. Sed uero sextis feriis non vtimur sed non fit ex ordine sed deuocionis causa

In electione abbatis. post Te deum laudamus dicatur versus.

Manda deus virtuti tue. Confirma deus hoc quod operatus es in nobis. Dominus vobiscum. Oremus.

Actiones nostras quesumus domine et aspirando preueni. et adiuuando prosequere: ut cuncta nostra operatio. et a te semper incipiat. et per te cepta finiatur. Per christum dominum nostrum. Amen.

Dum hec Collecta legitur. prosternat se nouus abbas super formas solus et quocienscumque tempore.

In ramis palmarum finito sermone in capitulo. et remotis hiis qui de ordine non sunt qui conuentui tenet supra stola. candela accensa dicat.

Auctoritate dei omnipotentis. patris et filii et spiritus sancti. et beate marie virginis. et omnium sanctorum. et auctoritate totius ordinis. excommunico omnes conspiratores. et fures. et incensores. et proprietatem habentes. et eos qui se opponunt statutis visitatorum suorum.

Scriptorem libri conseruet gratia christi.
Post mortemque sibi mox gaudia det paradisi.